

ROBOT TESSA

ondersteunt de mantelzorgger

Een robot die ouderen met geheugenverlies vertelt dat ze hun medicijnen moeten slikken of de vuilnis buiten moeten zetten. Het is een voorbeeld hoe zorgrobot Tessa hen helpt in hun dagelijks leven. Én: het is vooral een grote steun voor de mantelzorgger. Zes medewerkers van VWS met zorgtaken experimenteren met Tessa.

✍ Pascal Lemaire | 📷 PR Tinybots

Toegegeven, aanvankelijk stond Niket van den Berg, adviseur bij het ministerie van VWS, behoorlijk kritisch tegenover het gebruik van robots. En al helemaal als het een gevoelig domein als de zorg betrof. Waarom zou je fundamenteel, menselijk werk willen vervangen door robots? Machines die onze samenleving meer en meer overnemen, het bezorgt haar nog steeds de koude rillingen. Ironisch genoeg is het juist Van den Berg die sinds juni een voortrekkersrol vervult bij een pilot met de zorgrobot 'Tessa': medewerkers van het ministerie van VWS die mantelzorgger zijn, mogen deze robot een jaar lang uitproberen.

Tessa is een kleine robot met vilten jasje die structuur helpt aanbrengen in het leven van dementerenden. Dat doet ze door berichten door te geven, die mantelzorggers vooraf kunnen inspreken via een app. Zo vertelt de minirobot, ontworpen door het Nederlandse bedrijf Tinybots, bijvoorbeeld dat ze eten moeten maken of een afspraak hebben waarvoor de taxi zo voor de deur staat.

'Nee, ik had eigenlijk helemaal niets met dit onderwerp, ook niet toen deze pilot via onze secretaris-generaal ter sprake kwam', zegt Van den Berg lachend. 'Maar toen ik eenmaal kennis had gemaakt met de zorgrobot was ik vrij snel om. Tessa heeft een vriendelijk uiterlijk, komt niet echt over als een robot en ik geloof erin dat het

oudere mensen enorm helpt. En het kan de mantelzorggers verlichten in een aantal zorgtaken.'

Gesteund door goede resultaten van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN),

die de robot op zeventig

plekken testten, besloot het ministerie van VWS het experiment aan te gaan. Op dit moment proberen zes VWS-medewerkers Tessa uit. De hoofdvraag daarbij: worden deze mantelzorggers nu ook daadwerkelijk ontzorgd door de robot?

Want voor zonen, dochters of andere familieleden die verantwoordelijk zijn voor hun naaste, is de zorg vaak zwaar genoeg.

Proefpersonen

Tijdens de pilot wordt via vragenlijsten, afgenomen bij de mantelzorggers, geanalyseerd in hoeverre Tessa een meerwaarde vormt.

'Tessa kan simpele taken volledig overnemen. Taken, waarvoor mantelzorggers soms wel acht keer per dag op hun werk worden gebeld'

Innovatiefestival P&O-Rijk

Het DG Overheidsorganisatie (DGOO) van BZK organiseert op 1 november het Innovatiefestival P&O-Rijk. Met een aanbod van meer dan twintig workshops, waaronder één over zorgrobot Tessa, komen P&O'ers bij het Rijk (adviseurs, beleidsmedewerkers, analytici) alles te weten over vernieuwingen die binnen het Rijk gaande zijn op hun vakgebied.

'Het doel van het festival is vooral om kennis uit te wisselen door de vernieuwingen te beleven', zegt organisator Ad van de Staaïj, secretaris van de ICOP. 'We laten zien hoe we bij de Rijksoverheid aansluiten op actuele technologische en maatschappelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld met apps om gerichte feedback van medewerkers te krijgen en werkwijzen waarbij de omgang met complexe maatschappelijke opgaven centraal staat. Daarnaast besteden we aandacht aan verschillende aspecten van talentmanagement om in een krappere wordende arbeidsmarkt toch de beste mensen te krijgen. En we hebben aandacht voor de vorderingen op het gebied van HR-analytics.'

Interesse in het Innovatiefestival en wilt u zich inschrijven?
Ga dan naar www.hrinnovatierijk.nl. Het aantal plaatsen voor het festival is beperkt.

'We vragen bijvoorbeeld hoe lang mensen de zorg nog denken vol te houden. In eerdere experimenten bleek dat naarmate Tessa een grotere rol ging spelen, mensen het ook meer zagen zitten. Het is wat dat betreft kwalitatief onderzoek, al zouden we bij een groter experiment ook kunnen kijken naar bijvoorbeeld het ziekteverzuim en zorgverlof van onze medewerkers. Daarvoor is de groep van zes nu te klein.'

Het grootste voordeel van zorgrobot Tessa is dat zij de simpele taken volledig kan overnemen. Juist die simpele dingen kosten de mantelzorgers normaalgesproken veel tijd en aandacht. 'Het zijn taken waarvoor mantelzorgers soms wel acht keer per dag op hun werk worden gebeld. Dankzij Tessa

Vond Van den Berg het niet een tikkeltje vergezocht om eigen medewerkers een robot te geven, die niet eens dient voor eigen gebruik? 'Natuurlijk, ik heb wel even getwijfeld of we de pilot wel moesten beginnen. Ook vanwege het moreel-ethische argument: trekken we mensen van het ministerie op deze manier niet voor? We steken hier natuurlijk wel overheidsgeld in.' Toch weegt voor Van den Berg het gezondheidsbelang dat de pilot mogelijk dient, zwaarder. De mogelijk positieve resultaten kunnen een voorbeeld zijn voor de gehele overheid en voor alle mantelzorgers, denkt ze. Waarom zou Tessa niet in de toekomst aan meer Nederlanders worden aangeboden?

houden ze tijd over om zich meer te focussen op het doen van leuke dingen met hun naasten.'

Vergezocht?

Bijkomend voordeel van het project: de kosten blijven 'redelijk beperkt', verzekert de organisatieadviseur. 'Al met al zijn we zo rond de zesduizend euro kwijt, vooral omdat je Tessa niet hoeft te kopen maar voor een jaar kunt huren. De instructie en installatie zijn ook niet erg ingewikkeld. Daarom hoefden we niet al te lang na te denken over dit project.'

Vooruit, een kleine kanttekening maakt de bevlogene Van den Berg nog wel. Ze denkt namelijk dat niet iedereen zich voor de minirobot zal openstellen. 'Mijn schoonvader, die een vorm van dementie kreeg, zou de robot misschien wel uit het raam hebben gesmeten. Hij was hier echt te nuchter voor en zou het treurig hebben gevonden dat een robot hem vertelt wat hij moet doen. Maar anderen omarmen het idee echt, weten we uit eerdere experimenten. Ze zien Tessa na verloop van tijd ook echt als een maatje. En voor die mensen moeten we het doen.'

i n.vd.berg@minvws.nl en www.tinybots.nl.